

STUDENTSKI
VODIČ

KROZ
BOLONJSKI
PROCES

Dragi bruceši, studenti, profesori,

Pred Vama je Vodič u čijoj su izradi učestvovali studenti Ekonomskog fakulteta koji su Vam željeli jednostavno prezentovati način studiranja po bolonjskom procesu.

Namjera nam je pružiti Vam prave informacije, ukazati na mjesta gdje se mogu dobiti prave informacije, upoznati Vas sa vašim pravima, ali i obavezama u toku studiranja, te ukazati na prednosti koje Vam pruža Bolonjski proces.

Iskreno se nadamo da ćemo ovim Vodičem, pomoći barem pojedincu koji se na raskrsnici svojih životnih puteva odlučio na put znanja, da njime hrabro kroči.

Učenje nije obaveza, ono je naše pravo, privilegija, sloboda... Svako drugo stanovište je apsolutno pogrešno.

U ime Asocijacije studenata Ekonomskog fakulteta želim Vam uspješnu akademsku 2011./2012. godinu.

Selma Bajramović, predsjednica
Asocijacije studenata Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tuzli

“Jedinu pravu sigurnost u današnjem svijetu čovjeku mogu pružiti znanje, iskustvo i sposobnost.”

Svrha ovog Vodiča je pružiti studentima ključne informacije o pravilima studiranja, studentskim servisima kao i druge korisne informacije koje će im pomoći u njihovom daljem školovanju.

Od vas studenata očekujemo i aktivnu saradnju u nastojanjima da poboljšamo kvalitet studija i studiranja na našem Univerzitetu. Pri tome želimo da saradujete s voditeljem vašeg studijskog odsjeka, Odborom za osiguranje kvaliteta na fakultetu, predstavnicima Unije studenata...

Pomno proučite programe vaših studija, Pravila studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli i Pravila o načinu polaganja ispita i ocjenjivanju studenata na Univerzitetu u Tuzli kako biste temeljito upoznali svoja prava i obaveze.

"Ni vrijeme ni sila ljudska ne mogu oteti znanje i vrline".

Vi ste sada ravnopravni sudionici akademske zajednice.
Dobro došli u akademsku zajednicu.

Univerzitet u Tuzli

SADRŽAJ

Bolonjski proces!?	2
Principi Bolonjske deklaracije	3
Kako studirati na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli?	6
Kako se vrši ocjenjivanje i polaganje ispita?	8
Ispitni rokovi	11
Prelazak u narednu studijsku godinu (sticanje uslova)	12
Prelazak iz statusa samofinansirajućih u status studentata koji se finansiraju iz Budžeta	13
Kako/kada prestaje status studenta?	14
Koji su uslovi i procedure za sticanje plakete Univerziteta?	15
Kako i šta rade studentske službe fakulteta?	16
A šta je sa stipendijama?	17
Šta kažu starije kolege...	19
Studentske organizacije na Univerzitetu u Tuzli	22

Bolonjski proces!?

Bolonjski proces je naziv za reformu visokog obrazovanja u Evropi kojoj je cilj promovisanje mobilnosti studenata i profesora uspostavljanjem tzv. evropskog prostora visokog obrazovanja do 2010. godine.

Bolonjski proces je zvanično pokrenut potpisivanjem Bolonjske deklaracije, zajedničke deklaracije evropskih ministara obrazovanja, u Bolonji 19.06.1999. godine. Deklaraciju je potpisalo 29 zemalja, a ona se odnosi na reformu sistema visokog obrazovanja u Evropi koji je postao poznat kao "Bolonjski proces".

Ovaj proces se zasniva na nizu dokumenata i deklaracija, počevši od Magna Charta Universitatum (18.09.1988.) u kojoj se prikazuju osnovni principi utemeljenja, izgradnje i djelovanja univerziteta, a slijede je: Lisabonska konvencija (1997.), Sorbonska deklaracija (1998.), Bolonjska deklaracija (1999.), Salamanska konvencija (2001.), Praški (2002.), Berlinski (2003.), Bergenski (2005.) i Londonski (2007.) communique te konferencije u Luvenu (2009), Budimpešti i Beču (2010.).

BiH je Bolonjskom procesu zvanično pristupila 2003.godine.

Principi Bolonjske deklaracije

1. Sistem lako razumljivih i uporedivih zvanja –

Bolonjski proces studiranja zasniva se na dva glavna ciklusa

a. dodiplomskom i

b. postdiplomskom.

Pristup drugom ciklusu zahtijeva uspješno završavanje prvog ciklusa studija (Bachelor), koje traje najmanje tri godine. Zvanje koje se dodjeljuje nakon prvog ciklusa je relevantno za evropsko tržište rada kao odgovarajući nivo kvalifikacije. Drugi ciklus vodi do zvanja magistra, a treći o zvanja doktora nauka.

2. **Mobilnost** – podrazumijeva slobodu studenata da sami izaberu ustanovu na kojoj će pohađati nastavu, bilo privremeno ili trajno. Mobilnost se odnosi i na nastavno i naučno osoblje. Neke od prednosti mobilnosti su šira mogućnost zapošljavanja, razvoj naučno-istraživačkog rada, razmjena i usavršavanje nastavnog kadra, sticanje novih iskustava, zbližavanje ljudi, itd.

Evropski programi mobilnosti studenata uključuju programe Socrates (obrazovanje), Leonardo da Vinci (strukovno osposobljavanje), Youth, Erasmus Mundus, Tempus, i dr.

3. **ECTS** – (European Credit Transfer System) evropski sistem prenosa bodova/kredita je jedinstven sistem koji omogućava lakšu prepoznatljivost i poređenje različitih obrazovnih programa na univerzitetima i drugim visokoobrazovnim institucijama u zemljama Evrope. ECTS krediti predstavljaju brojčane vrijednosti od 1 do 60. Dodjeljuju se predmetima i daju informaciju o studentskom opterećenju neophodnom za uspješno savladavanje tih predmeta.

4. **Priznavanje kvalifikacija** – omogućava studentima da iskoriste svoje kvalifikacije u drugom obrazovnom sistemu ili zemlji bez gubljenja pune vrijednosti tih kvalifikacija. Postoje dvije osnovne vrste priznavanja:

a. akademsko - kada student želi da pređe na drugu visokoobrazovnu ustanovu, i

b. stručno - omogućava svršenom studentu da svoje zvanje upotrijebi na tržištu rada pomoću Dodatka diplomi (Diploma supplement), dokumenta koji se bez naknade izdaje studentu zajedno sa diplomom o završenim studijima.

5. **Zajednička zvanja** – ostvaruju se kroz zajedničke studijske programe kao sredstvo stimulacije akademske mobilnosti i saradnje između visokoobrazovnih ustanova.

6. **Osiguranje kvaliteta** - osnovni cilj Bolonjskog procesa je definisanje i praćenje evropskih standarda kvaliteta u oblasti visokog obrazovanja. U tom kontekstu se kao instrumenti kontrole kvaliteta koriste evaluacija i akreditacija.

a. Evaluirati znači procijeniti nastavne i akademske studije na datom predmetu/zavodu/programu.

b. Akreditacija tj. certifikacija pojedinih studijskih programa sprovodi se nakon što se ustanovi da su zadovoljeni minimalni uslovi za sadržaj i specijalizaciju i stručni značaj programa.

7. **Doživotno učenje** – Bolonjski proces podržava doživotno učenje kroz razvoj formalnog i neformalnog obrazovanja, kreiranje fleksibilnijih načina predavanja i učenja, poput kombinovanja studiranja sa radom, te širi pristup visokom obrazovanju.

8. **Zapošljivost** – ona se definiše kao sposobnost da se zaposli, sačuva posao, kao i da se kreće unutar tržišta rada. Ovo je od početka jedan od glavnih ciljeva Bolonjskog procesa. Zvanje svakog ciklusa visokog obrazovanja relevantno je za tržište rada.

9. **Socijalna dimenzija** – podrazumijeva jednake mogućnosti u visokom obrazovanju što se tiče pristupa, učestvovanja i uspješnog okončanja studija, uslova studiranja i života, uputstva i savjetovanja, finansijske podrške, te učestvovanja studenata u upravljanju visokim obrazovanjem.

Kako studirati na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli?

Studij I ciklusa je zasnovan na Evropskom sistemu prenosa bodova (ECTS) i traje najmanje **tri** i najviše **četiri godine studija**, a vrednuje se sa najmanje **180**, odnosno **240** ECTS bodova (izuzetak su studij farmacije - pet godina i 300 ECTS bodova, te studij medicine - šest godina i 360 bodova).

Studijska godina se organizuje u **два semestra** (zimski i ljetni), od kojih svaki ima **15 nastavnih sedmica**. Uz izvođenje nastave organizuje se kontinuirana provjera znanja studenata. Nastavnik je dužan da u toku nastave, izrade samostalnih zadataka i pripreme provjere znanja pomogne studentima organizovanjem konsultacija.

Ukupno angažovanje studenta sastoji se od:

- **nastave** (predavanja, auditorne i/ili praktične vježbe, praksa, seminaraki radovi i dr.),
- **samostalnog rada** (testovi, kolokvijumi, završni ispiti),
- **završnog rada** (ako je predviđen studijskim programom),
- dobrovoljnog rada studenta u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažovanja studenata.

Prisustvo svim vidovima nastave je obavezno i o njemu se vodi evidencija na osnovu koje student, po odslušanom semestru dobija potpis od predmetnog nastavnika.

Student upisuje **narednu godinu studija** na osnovu ostvarenih ECTS bodova iz prethodne godine studija.

Ukoliko student ne ostvari ECTS bodove iz nekih nastavnih predmeta, ponovo upisuje iste, ako pripadaju grupi obaveznih predmeta, a ako su iz grupe izbornih predmeta, student može ponovno upisati isti nastavni predmet ili odabrati drugi izborni nastavni predmet da bi ostvario potreban broj ECTS kredita.

Nekim studijskim programima prvog ciklusa studija predviđena je izrada i odbrana **završnog (diplomskog rada)**.

Kako se vrši ocjenjivanje i polaganje ispita?

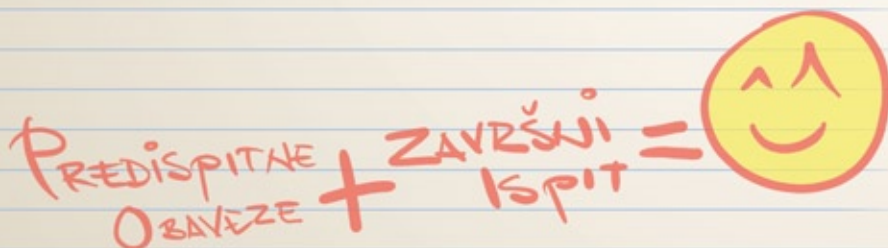
Uspješnost studenta u savladavanju određenog nastavnog predmeta prati se i ocjenjuje kontinuirano tokom trajanja nastave u semestru a izražava se bodovima.

Ispunjenjem **predispitnih obaveza** (provjere znanja testiranjem, kolokviranjem i zadaćama, te prisustvo i aktivnost na predavanjima i vježbama) i polaganjem **završnog ispita** student može ostvariti **najviše 100 bodova**. Pri tome predispitne obaveze podrazumijevaju najmanje 50 bodova, a završni ispit najviše 50 bodova. Dakle, konačna ocjena za nastavni predmet, formira se na osnovu zbira bodova ostvarenih na aktivnostima u toku nastave, predispitnim provjerama i završnom ispitu.

Predispitne provjere znanja se mogu realizirati u pismenoj, usmenoj ili praktičnoj formi.

Završni ispit se polaže u pismenoj, usmenoj ili praktičnoj formi, odnosno kombinacijom najviše dva od utvrđenih oblika.

Pismena ili praktična provjera znanja iz jednog nastavnog predmeta **ne može trajati** kraće od jedan, niti duže od tri školska časa. Student u jednom danu može polagati završni ispit iz samo jednog nastavnog predmeta.

Ocjena na ispitu se utvrđuje prema sljedećoj skali:

- * ocjena 5 (pet), za ostvarenih 0-53 boda
- * ocjena 6 (šest) za ostvarenih 54-63 boda
- * ocjena 7 (sedam) za ostvarenih 64-73 boda
- * ocjena 8 (osam) za ostvarenih 74-83 boda
- * ocjena 9 (devet) za ostvarenih 84-93 boda
- * ocjena 10 (deset) za ostvarenih 94-100 bodova.

Ukoliko student **ostvari ocjenu šest (6) i više**, smatra se da je ostvario ECTS kredite za dati predmet i ostvarena ocjena upisuje se u indeks, a ukoliko student **ne ostvari prolaznu ocjenu** smatra se da nije ostvario ECTS kredite za dati predmet. Tada student ponovo upisuje isti predmet, ako pripada grupi obaveznih predmeta, a ako je iz grupe izbornih predmeta, student može ponovno upisati isti nastavni predmet ili odabrati drugi izborni predmet da bi ostvario potreban broj ECTS kredita.

Student koji ne pristupi završnom ispitu iz nekog predmeta ili ne ostvari ukupan broj bodova dovoljan za prolaznu ocjenu, može pristupiti **popravnom ispitu** iz datog predmeta, te kasnije i **odatnom popravnom ispitu**.

***

Rezultati pismenog dijela završnog ispita moraju biti objavljeni najkasnije 15 (petnaest) dana od dana održavanja ispita.

Student ima **pravo uvida** u sve pismene provjere znanja u za to predviđenim terminima. Student ima **pravo prigovora** na objavljivanje rezultata ispita. Prigovor na rezultate ispita se podnosi dekanu, u pismenoj formi u roku od 24 sata, računajući od saopštenja rezultata ispita.

Ispitu, pored studenta i predmetnog profesora/asistenta, obavezno **mora prisustvovati** najmanje još jedna osoba iz reda studenata, profesora ili asistenata.

Za vrijeme ispita student je dužan da se ponaša u skladu sa utvrđenim pravilima ponašanja koja zabranjuju:

- * napuštanje i vraćanje u prostoriju gdje se ispit održava,
- * bilo kakvu komunikaciju sa drugim studentom,
- * upotrebu bilo kojih nedozvoljenih pomagala,
- * druga nedozvoljena ponašanja kojima se remeti ispit.

***

Za **studente sa posebnim potrebama i studente sa disleksijom** koji nisu u mogućnosti da ispit polažu na način utvrđen studijskim programom, ili ukoliko prostorija za polaganje ispita nije dostupna takvim studentima, fakultet će obezbijediti drugi odgovarajući način polaganja.

Student iz prethodnog stava obavezan je najkasnije tri dana prije polaganja ispita podnijeti zahtjev dekanu fakulteta za polaganje ispita, na način prilagođen njegovoj potrebi.

Ispitni rokovi

Ispiti se obavljaju u sljedećim ispitnim rokovima:

1. **Završni ispit zimskog semestra** održat će se od **09. do 21. januara 2012.** godine (sa mogućnošću početka 26. decembra 2011.) za predmete iz zimskog semestra, a **završni ispit ljetnog semestra** od **04. do 16. juna 2012.** godine (sa mogućnošću početka 28. maja 2012.) za predmete iz ljetnog semestra.
2. **Popravni ispiti** održat će se od **06. do 18. februara 2012.** godine za predmete iz zimskog semestra, odnosno od **02. do 14. jula 2012.** godine za predmete iz ljetnog semestra.
3. **Dodatni popravni ispiti** održat će se od **20. avgusta do 08. septembra 2012.** godine (za predmete iz oba semestra).

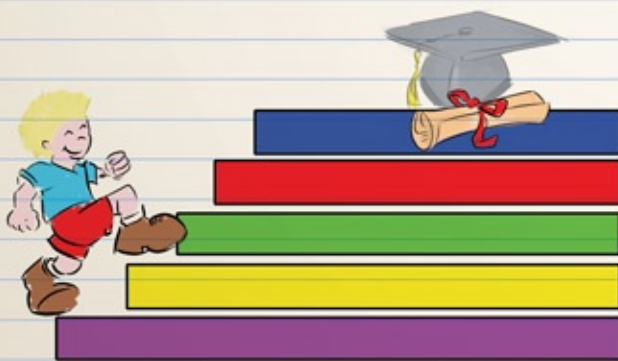
Prelazak u narednu studijsku godinu (sticanje uslova)

U narednu studijsku godinu moguće je preći i bez da položite sve predmete iz tekuće godine.

U ovom slučaju, u narednu godinu možete prenijeti **najviše 10 ECTS** (npr. Nastavni predmet 1 nosi 2 ECTS, Nastavni predmet 2 nosi 5 ECTS, Nastavni predmet 3 nosi 3 ECTS, što je zbirno 10 ECTS, i sl.) ili **najviše dva predmeta koji zajedno nose više od 10 ECTS** (npr. Nastavni predmet 1 nosi 7 ECTS, Nastavni predmet 2 nosi 9 ECTS, što je zbirno 16 ECTS i sl.)

Izuzetak su **uslovni nastavni predmeti** tj. predmeti koji se ne mogu prenijeti u narednu godinu, već se moraju položiti u tekućoj studijskoj godini.

Student koji ne stekne uslov za prelazak u narednu godinu, **obnavlja** istu godinu studija, s tim da je obavezan platiti **naknadu za obavljanje ispita**. Naknada se plaća za svaki nepoloženi nastavni predmet, a vrijedi i za završne i za popravne ispite tokom te akademske godine.

Prelazak iz statusa samofinansirajućih u status studenta koji se finansira iz Budžeta

Kandidati koji su upisani na Univerzitet, na prvu godinu dodiplomskog studija, stižu status :

- 1) redovnog studenta koji se finansira iz budžeta;
- 2) redovnog studenta koji se samostalno finansira, ili
- 3) vanrednog studenta, koji se samostalno finansira.

Redovni student koji se samostalno finansira, prelazi u status redovnog studenta koji se finansira iz Budžeta ako u toku akademske godine, položi sve ispite ili ostvari uslove za prelazak u narednu godinu, koji su ranije navedeni.

Studenti u statusu vanrednog, ne mogu preći u status redovnog studenta.

Kako/kada prestaje status studenta?

Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskog programa i sticanjem odgovarajućeg stepena za koji se školovao;
- b) ispisom sa Univerziteta;
- c) neupisivanjem naredne godine studija, odnosno propuštanjem obnove upisa u istu godinu studija u propisanom roku, a da mu pri tome ne miruju prava i obaveze u skladu sa Zakonom i Statutom Univerziteta i
- d) izricanjem disciplinske mjere prestanka statusa studenta.

Status redovnog studenta prestaje i redovnom studentu koji **2 (dva) puta obnovi istu studijsku godinu** i ne stekne uslov za upis u narednu godinu studija.

O prestanku statusa studenta odlučuje dekan fakulteta /ADU posebnim rješenjem.

Student kome je prestao status studenta može **ponovno steći status studenta** pod uslovima i u postupku utvrđenom Pravilima studiranja.

Mirovanje statusa studenta, prelazak sa drugog univerziteta i način priznavanja položenih ispita, završetak studija prije utvrđenog roka, uključivanje studenata u naučno-istraživački rad NIR, nagrađivanje studenata provodi se pod uslovima i u postupku utvrđenom Pravilima studiranja.

Više informacija na:

www.untz.ba - Akti/Dokumenti - Pravila studiranja na I ciklusu studija na Univerzitetu u Tuzli

Koji su uslovi i procedure za sticanje plakete Univerziteta?

Za postignuti uspjeh na I ciklusu studija studentu se dodjeljuje zlatna i srebrna plaketa Univerziteta pod uslovima koji su navedeni u Pravilnik o nagrađivanju studenata dodiplomskog studija i naučnom i stručnom usavršavanju zaposlenika.

Više informacija na www.untz.ba - Pravilnik o nagrađivanju studenata dodiplomskog studija i naučnom i stručnom usavršavanju zaposlenika.

Kako i šta rade studentske službe fakulteta?

Na svakom fakultetu postoji studentska služba koja je na raspolaganju studentima u predviđenim terminima. Najčešće su to termini od 10:00-14:00h.

U studentskoj službi studenti ovjeravaju semestar, dobijaju uvjerenja za zdravstveno osiguranje, za penziju, mjesečnu kartu, kao i sve informacije koje su im potrebne u toku studija.

Na početku svakog semestra student je dužan predati dokumente za upis semestra koji se predaju prije početka akademske godine za svaki predmet posebno. Takođe, student je dužan predati dokumente za ovjeru semestra, koji se predaju na kraju svakog semestra, nakon što student prikupi sve potpise od profesora iz nastavnih predmeta koje je slušao u semestru.

Student za svaki semestar uplaćuje, prethodno definisani novčani iznos na ime školarine. Ova uplata se vrši uplatnicom, koja se nakon uplate predaje zajedno sa indeksom i ostalim potrebnim dokumentima u studentsku službu fakulteta. Iznos koji se uplaćuje je različit i zavisi od toga da li se radi o redovnom, studiju za vlastite potrebe ili vanrednom studiju.

Od ove akademske godine studenti sve dokumente za ovjeru semestra, prijave ispita, uvjerenja i sl. materijale mogu kupiti u skriptarnici Univerziteta (zgrada Medicinskog fakulteta). Za dodatne informacije studenti se mogu direktno obratiti studentskoj službi na fakultetu ili posjetiti stranicu matičnog fakulteta na kojem se nalazi broj telefona studentske službe kao i kontakt e-mail adresa.

A šta je sa stipendijama?

Svi nivoi vlasti u našoj zemlji svake godine objavljuju konkurse za dodjelu stipendija studentima. Visine stipendija variraju, ali svakako dobro dođu za plaćanje školarine, kupovinu knjiga, ali i za odlazak na zasluženi odmor nakon položenih ispita. U nastavku su navedene neke od web stranica na kojima možete naći konkurse za različite stipendije:

www.mladi.info

www.stipendije.info

www.studentskiservis.ba

www.spaja-lica.com

www.srce.ba

www.studentskioglas.ba

www.infostud.com

www.soros.org.ba

www.fondbosnjaci.co.ba

www.fondacijamilanjelic.org

www.fmon.gov.ba (FMON - Fond za studentske zajmove FBiH)

www.fbihvlada.gov.ba

www.vladars.net

www.monkstk.ba (MONKS TK - Obrazovanje - Konkursi/Oglasi)

www.tuzla.ba (Općina Tuzla – Javni pozivi i konkursi)

www.study-in-europe.com

www.studiraj.ba

Izdvojićemo 4 konkursa na koja aplicira najveći broj studenata našeg Univerziteta:

- Stipendija Općine Tuzla -

Nagrada Općine Tuzla za ostvaren natprosječan uspjeh Gdje naći? www.tuzla.ba (Općina Tuzla – Javni pozivi i konkursi)
Kada? Mart/April

- Stipendija Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta TK -
Kredit redovnim studentima dodiplomskog studija koji su ostvarili natprosječan uspjeh

Kredit redovnim studentima dodiplomskog studija po osnovu materijalnog položaja i socijalnog statusa
Gdje naći? www.monkstk.ba (Obrazovanje - Konkursi/Oglasi)
Kada? Mart/April

- Stipendije Ministarstva za boračka pitanja TK -

Stipendija studentima braniteljske populacije Tuzlanskog kantona
Gdje naći? www.vladatk.kim.ba
Kada? Septembar/Oktobar

- Federalni studentski zajam od strane Federalnog ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta -

Studentski zajmovi na osnovu akademskog i socijalno statusa
Gdje naći? www.fmon.gov.ba (Fond za studentske zajmove FBiH)
Kada? Mart/April

Šta kažu starije kolege...

Upis na fakultet i studiranje je svakako velika prekretnica u našim životima. Jako je teško sačuvati hladnu glavu i razboritost na tako velikom prostoru, sa mnogo drugih studenata, u beskrajnim hodnicima i kancelarijama. Trebam nekoga pitati! Kada je ispit? Kako da nađem tu učionicu? Ko je taj asistent? Gdje da nađem profesora i kada?

Prvih par dana predavanja i vježbi vjerovatno se nećete najbolje snalaziti na fakultetu. Imate raspored, tamo piše gdje su predavanja i vježbe, ali vama te brojke i slova ništa ne znače. Ako ste izgubljeni i niste sigurni gdje se održavaju vaša predavanja ili vježbe najbolje je da pitate nekoga od zaposlenih na vašem fakultetu. Sigurno ćete dobiti pravu informaciju i nećete lutati.

Jako je bitno stvoriti poznanstva na fakultetu. Možda ćete znati nekoga iz vaše bivše škole, to je dobro, družite se. Mnogo je lakše kada više ljudi razmišlja o istoj stvari. Od vaših kolega ćete dobiti vrijedne informacije, jer svako nešto čuje, nešto zna od prije a to vam često može pomoći u snalaženju na fakultetu. Naravno - ne vjerujte svemu što čujete! Svaku informaciju provjerite na više mjesta. Ukoliko vas zanima nešto vezano za neki nastavni predmet, a čujete različite informacije iz više izvora, obavezno pitajte predmetnog asistenta, pošaljite mu/joj mail. Svaki asistent i profesor ima svoju e-mail adresu – ime.prezime@untz.ba!

Budite oprezni, uzimajte samo skripte koje su provjerene i koje je odobrio profesor. Mnoge skripte i pitanja nisu dobro urađeni, informacije su izvučene iz konteksta i nakaradno uklopljene u odgovor na pitanja. To se lako da primjetiti kada u skriptama odgovor nije u vezi sa postavljenim pitanjem.

U svakom slučaju nemojte bježati od knjige. Ukoliko pratite predavanja i bilježite bitne dijelove, bit će vam daleko lakše učiti iz knjige nego iz kojejkakve skripte.

Dolazite na predavanja! To se ne kaže tek tako. Profesori koji vam predaju su stručnjaci u svojim poljima i imaju kvalitetno znanje za prenijeti. Nijedna knjiga i sati vremena učenja kod kuće ne mogu zamjeniti živu riječ na predavanju. Na predavanjima možete lako bilježiti bitne lekcije, bitne dijelove lekcije, definicije i potencijalna pitanja. Na taj način nije pretjerano teško položiti ispit. Potpisujte se na spisak: Izbjegavajte izostanke sa predavanja i ne tražite od drugih da vas potpisuju.

Budite gospodari svog vremena! Sve se može stići ukoliko rasporedite adekvatno svoje vrijeme. Predavanja, vježbe, učenje, izlasci, momak, djevojka, sve to ima svoje mjesto u jednom danu. Naravno možda ne svaki dan, ali nemojte niti jedan segment svog života zapostaviti ili posvetiti pretjeranu pažnju nečemu. Sve što možete uraditi danas, nipošto ne ostavljajte za sutra. Uradite to danas, a sutra uživajte. Vjerujte, studiranje je lagano i zabavno ako znate organizovati svoj dan.

U studentskoj službi obavljate sve formalne tehikalije vezano za upis, ovjeru semestra, uvjerenja u razne svrhe, prijave ispita i eventualno neke druge potrebe. Za sve navedeno morate prije kupiti potrebne obrasce u knjižari ili skriptarnici Univerziteta, čitko ih ispuniti, i predati sa indeksom, ukoliko je to potrebno. Ukoliko ne znate šta negdje treba napisati, pitajte osobu zaposlenu u studentskoj službi.

Budite aktivan student! Neka vas zanimaju aktivnosti na fakultetu i angažmani u studentskim organizacijama. Tu možete istaknuti sve svoje vrline i steći jako bitna iskustva i reference za dalji rad i karijeru. Takođe, možete upoznati mnogo istomišljenika, kolega sa kojima možete ostvariti životna prijateljstva. Uvjerićete se da vrijeme vrijeme utrošeno u volonter-ski rad i pomaganje drugima sigurno koristi i Vama ali i onima kojima pružate pomoć.

Ako svoje slobodno vrijeme želite utrošiti za ličnu nadgradnju ili pak relaksirati se, tu vam je na raspolaganju Univerzitet-sko sportsko društvo unutar kojeg djeluju različite sportske, kulturno-umjetničke i druge sekcije.

Oglasna ploča je veliki izvor bitnih informacija. Pored standard-nih rasporeda predavanja i vježbi tamo ćete naći različita obavještenja o ispitnim rokovima, rezultatima, pomjeranjima ispita, linijama, grupama i ostalim dešavanjima na fakultetu. Uvijek pri prolasku bacite pogled na vašu oglasnu ploču. Stanite i provjerite svako obavještenje.

Studentske organizacije na Univerzitetu u Tuzli

Statut Univerziteta u Tuzli predviđa uspostavu studentskog predstavničkog tijela, koje zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata.

Unija studenata Univerziteta u Tuzli (USUT) je nevladina, neprofitna organizacija pri Univerzitetu u Tuzli, koja ima za cilj pomoći studentima pri rješavanju problema vezanih za studij, stručno usavršavanje studenata, studentske razmjene i dr.

USUT je studentska organizacija koja predstavlja i koja se zalaže za interese svih studenata Univerziteta, kako u okviru Univerziteta tako i van ovih institucija.

USUT je krovna studentska organizacija koja funkcioniše uz pomoć 14 studentskih organizacija koje se nalaze na svakom fakultetu.

Zakonom je propisano da studenti (predstavnici studenata iz svakog ciklusa) čine najmanje 15% članova Senata (najvišeg vrhovnog tijela Univerziteta) i 15% članova Naučno nastavnog vijeća fakulteta.

Svi studenti Univerziteta se mogu aktivno uključiti u rad studentskih organizacija koje aktivno djeluju na Fakultetima, na način da kontaktiraju predstavnike ili se odazovu javnom pozivu za rad u studentskim organizacijama.

Kontakt : usut@untz.ba

Web : www.usut.untz.ba

U realizaciji ovog Studentskog vodiča kroz Bolonjski proces učestvovali su članovi Asocijacije studenata Ekonomskog fakulteta Univerziteta u Tuzli:

Ademović Adela
Ahmetagić Lejla
Bajramović Selma
Baručić Ajka
Bašić Elvina
Hasanović Emina
Joldić Aldin
Kulović Dunja
Mujanović Majda
Suljić Amarela

i Prorektorica za nastavu i studentska pitanja:
Rejhana Dervišević

Dizajn i ilustracije: Dario Babović

Tiraž: 3.000 primjeraka
Štampa: GRIN d.o.o., Gračanica

Tuzla, septembar 2011.

ASEF

ASOCIJACIJA STUDENATA
EKONOMSKOG FAKULTETA

UNIVERZITET U TUZLI

FINANSIJSKI PODRŽANO OD:

